

Spydig samfundskritik af Egyptens magtelite er stærk læsning

af Magnus Søndergaard

Publiceret 14/10/2019 i Bøger/Kultur

BØGER // ANMELDELSE – Stilen er satirisk og grovkornet i Alaa Al-Aswanys roman, *Jeg løb mod Nilen*, skriver Magnus Søndergaard. Igennem 500 sider udstiller romanen det hykleri, der ifølge forfatteren kendetegnede magteliten i Egypten anno 2011. Men også andre samfundslag står for skud.

Allerede på de første par sider af *Jeg løb mod Nilen* får vi en idé om, hvad der er på spil. Den religiøse General Alwani præsenteres først som en ydmyg mand, en mand af folket, men snart får vi et glimt ind i hans privatliv, der består af et stort forbrug af porno, der er nødvendig for ham for at kunne holde synet af sin 120 kg store hustru ud.

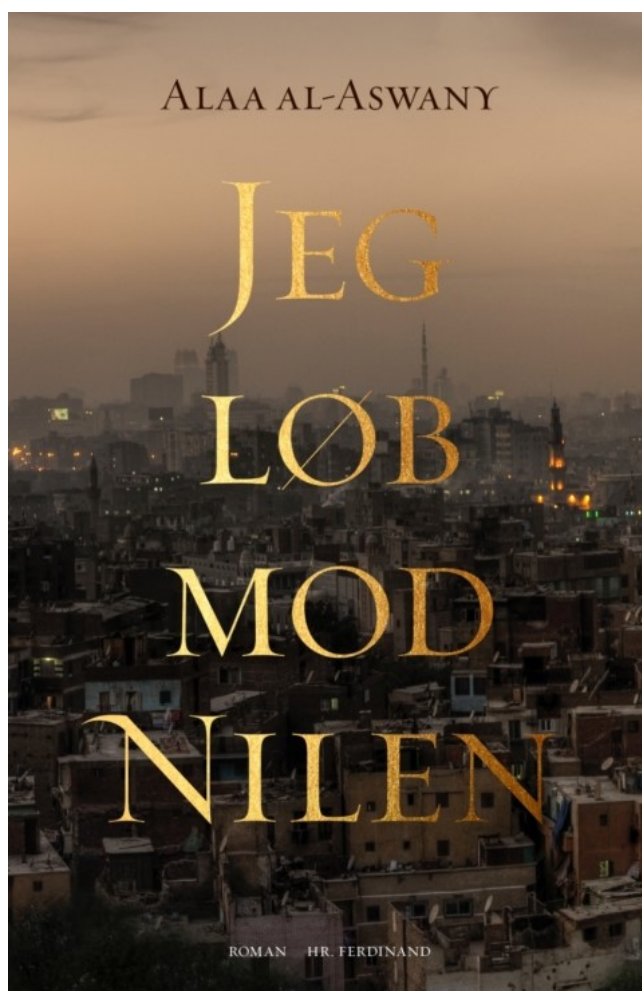
Når han har overstået elskovspligten, tager han ud og mishandler en fange. Denne fange bryder først sammen og tilstår, da soldaterne på ordre fra generalen skal til at voldtage fangens hustru. Så er romanens tone slået an, og generalen, en mand af folket, har gjort sin pligt.

“

Kan kærligheden overleve midt i det, der kan udvikle sig til en borgerkrig? Hvem tør tage ansvaret for en

Alaa Al-Aswany spillede, ifølge den indlægsseddel der fulgte med i mit anmeldereksemplar af bogen, en vigtig rolle i den egyptiske revolution i 2011. Tusindvis af unge mødte op og demonstrerede i Cairos centrum for at vise deres utilfredshed med systemet og med kravet om, at den daværende præsident, Hosni Mubarak, skulle abdicere. Det er netop på dette tidspunkt i historien, romanen tager sin begyndelse. Handlingen foregår lige før, under og efter "the so-called revolution" som en lokal kaldte det, da jeg selv besøgte byen i 2016.

I skyggen af den ulmende utilfredshed med det egyptiske styre tegner bogen en lang række portrætter af unge og gamle, rige og fattige, muslimer og kristne. Vi møder f.eks. den fallerede og hashrygende skuespiller Ashraf, der er sunket ned i bitterhed og afmagt over at være låst fast i ligegyldige biroller, fordi han aldrig har været villig til at fedte for de rigtige folk i branchen.

Vi møder den ambitiøse og dygtige skolelærer Asma, der tør trodse både sin chef, sine kolleger og sin familie, når hun nægter at bære tørklæde og gifte sig med en mand, hun ikke elsker.

Igennem begge personer bliver det tydeligt forklaret, hvor korrump og fejlfuldt et system, de synes at leve i. De er begge klar til på hver sin måde at begå modstand. Det samme er tilfældet med romanens andre hovedpersoner, der i løbet af bogen på den ene eller den anden måde krydser veje, så deres skæbner vikler sig ind i hinanden.

Og så er der de store spørgsmål i livet, som bogen også tager fat på, og som får en perfekt ramme med revolutionen som omdrejningspunkt:

Kan kærligheden overleve midt i det, der kan udvikle sig til en borgerkrig? Hvem tør tage ansvaret for en revolution? Hvem vil betale frihedens pris og hvor meget er den egentlig værd? Unge Dania f.eks. ved, at hun bør tage ansvaret, men er måske ikke villig til at risikere noget for den. Det er interessant læsning, og Alaa Al-Aswany formår igennem det talstærke persongalleri at skabe fascinerende personer, absurde situationer og mange konflikter, der får bogens 500 sider til at flyve afsted.

Hykleriet eksisterer i alle samfundslag

Det er dog også tydeligt i portrættingen, at forfatteren selv har haft en andel i oprøret på Tahrir-pladsen. Han har valgt side, han er stadig den dag i dag en højlydt kritiker af det egyptiske styre, og det står klart, hvor hans sympati ligger. Det synspunkt bliver aldrig for alvor udfordret, selvom de mange diskussioner mellem de troende og de knap-så-troende, oftest lægger op til refleksion. Karakterer med magt, der forsvarer deres korrupte livsstil med Guds vilje og Koranen, er også altid dem, der er galt på den.

Diskussionerne mellem koranens love og de menneskeskabte love er så stor en del af den utilfredshed, der fører til oprøret, at magtelitens holdninger med fordel kunne have været nuanceret en smule mere. Det vil i hvert fald skabe nogle dilemmaer og diskussioner, der vil gøre hele samfundsdebatten mere tankevækkende og eksistentielistisk.

Nu sidder man i højere grad og ryster på hovedet ad sheiken, der kan vende og dreje koranens ord alt efter behov. Hvordan kan man som læser f.eks. ikke have sympati for skolelæreren, der selv vil bestemme, hvem hun gifter sig med og hvordan hun går klædt, og endda kæmper for sin ret til at undervise alle elever på en kompetent måde, uanset hvor fattig en familie de måtte komme fra?

Jeg løb mod Nilen er gennemsyret af kritik mod et system, der lader de kriminelle, de korrupte og de onde stige til tops og efterlader de retskafne og gode på bunden

---

Heldigvis opvejes denne, måske lidt for tydelige kontrast mellem de gode og de onde af, at forfatteren igennem sin humor og sarkasme trækker billedet så tydeligt op, at det får en næsten komisk effekt. Hykleriet eksisterer i alle samfundslag og det mestrer Alaa Al-Aswany at illustrere.

Der er moren, der siger til sin datter: “*En kvinde, der hverken har børn eller et hjem, er en stakkel, selvom hun har haft succes på andre områder*”. Der er General Alwani der sidder og latterliggør den egyptiske befolkning og sammenligner den med små børn, der ikke selv kan tage ansvar for noget. Men både morens og generalens latterliggørelser peger tilbage på dem selv, og det er dobbelteffekter som disse, som bogen er spækket med. Det er virkningsfuld satire og det er i virkeligheden ret effektivt, når Alaa Al-Aswany udstiller eliten og lader dem gemme sig bag religiøse argumenter, de ikke engang selv tror på. At bogen er blevet forbudt i forfatterens eget hjemland, Egypten, hvor han ellers er en af landets mest læste, er næsten en profetisk ironi.

Desværre understreger det også, at alt det som de tusinder af mennesker dengang kæmpede for på Tahrir-pladsen, langtfra er blev opnået. Foruden den udtalte satire og det omfattende persongalleri, skildrer bogen også de alvorlige og blodige sider af revolutionen. Maspéro-massakren, hvor 26 egyptiske koptere blev dræbt under en demonstration, bliver beskrevet på en medrivende måde, ligesom vi får et indblik i de mekanismer, der går i gang i en stat, når folket kræver forandring. Det er spændende at læse, hvordan kampen om medierne, og dermed kampen om sandheden, udkæmpes og hvordan sandheden som bekendt hurtigt bliver et offer.

Jeg løb mod Nilen er gennemsyret af en kritik mod et system, der lader de kriminelle, de korrupte og de onde stige til tops og efterlader de retskafne og gode på bunden. Det er åbenbart en sandhed, eller et bud på en sandhed, som det egyptiske regime den dag i dag ikke er klar til at lade pøblen læse om. Vi andre har heldigvis adgang til denne skønne

Menu
samfundskritiske roman, og det bør man udnytte. *Jeg løb mod Nilen* er stærkt anbefalelsesværdig.

Alaa Al-Aswany: Jeg løb mod Nilen, oversat fra fransk af Victoria Westzynthus, 508 sider, 300 kr., Hr. Ferdinand.

Foto: Cairo skyline, Flickr.

FACEBOOK

TWITTER

LINKEDIN

PINTEREST

TAGS:

ALAA AL-ASWANY

CAIRO

EGYPTEN

JEG LØB MOD NILEN

LITTERATUR

DU KAN MÅSKE OGSÅ VÆRE INTERESSERET I FØLGENDE:

**Blikket som vold – Marie-Elisabeth
en dyb Lei Holm:
konversation Skønlitteratur
mellem smerten tager os ind i
og sorgen hjertet af
identitetspolitikken**

**Tool – et redskab
til at åbne sindet
med**

MAGNUS SØNDERGAARD

SENESTE ARTIKLER

Magnus Søndergaard, født 1989 i Viborg. Er uddannet cand.mag. i dansk og historie fra Roskilde Universitet.

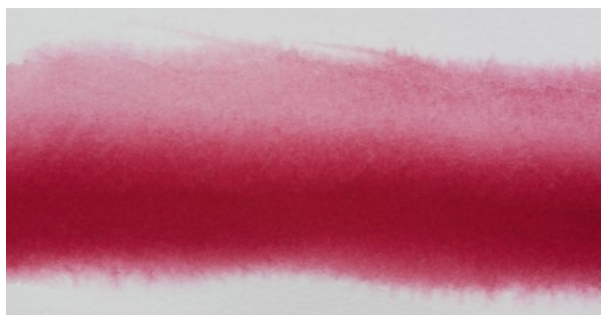
Arbejder til dagligt som gymnasielærer.

Interesserer sig primært for – og skriver derfor

M E S T L Æ S T E

Odile Poulsen: 'Det står rødt på hvidt!' #81

af Odile Poulsen |
posted on oktober 24,
2019 | under Børn &
unge, Liv & Mennesker